

Technológia és Anyagvizs.
Intézet
BUDAPEST
VIII. József krt. 6.

MŰZAKI

Értelmiség

Mai számunk 16 oldal
Ára 500 pengő

A MAGYAR MÉRNÖKÖK ÉS TECHNIKUSOK SZABAD SZAKSZERVEZETÉNEK KÖZPONTI LAPJA

II. évfolyam, 1. szám / Megjelenik havonta kétszer / 1946 január 1

ÚJ ÉV-ÚJ FELADATOK

IRTA: ZENTAI BÉLA

1945 napsugaras karácsonyán írom ezeket az újévi sorokat. A napsugaras idő ünnepi ajándék az elfűzött országnak s valóban az újjáépítés döntő frontszakaszain, pl. a Kossuth-téri Dunahíd építkezésénél az ünnepek alatt sem állt meg a munka. Hihetetlenül nagyok az erőfeszítések, azonban valahogyan az tapasztalható, hogy az újjáépítés erőfeszítéseit az ország közvéleményének egy része magától értetődőnek tartja, nem vállal velük közösséget és legjobb esetben némi jóindulattal szemléli.

A szokásos karácsonyi eltkék is, kevés kivétellel, a multévi Ostrom-karácsonyra való visszaemlékezésre szorítkoztak. Ez a szűk szemlélet súlyos hiba és komoly akadály a felemelkedésnek. Nekünk, műszaki értelmiségieknek, fel kell emelnünk szavunkat a közönnnyel szemben és rá kell mutatnunk arra, hogy egyáltalában nem magától értetődő az a hősi erőfeszítés és áldozatkészség, amivel a magyar dolgozók az újjáépítést folytatják! Nem szabad a fejlődést és az eseményeket békaperspektívából szemlélnünk.

Kell emelkednünk az utolsó 12 hónap »bunker-perspektívájából«, le kell ráznunk az utolsó 25 év szellemi béklyóit, észre kell vennünk, hogy itt ebben a sokat szenvedett és próbált országban, Hazánkban, nagyon komoly dolgok történtek. Nem a »régis háború előtti ország és társadalom épül újjá! Bár sokan ezt szeretnék, ezt értik konszolidáláson és a látszat szerint is sok minden kísértetiesen ismétlődik és visszatér.

Sajnos, — és ezt őszintén meg kell mondanunk — a magyar közvélemény és még annak főiskolát végzett része is, a tényleges gazdasági összefüggések felismerésében nem iskolázott. Ez érthető, hisz felvilágosított korszerű gazdaságtudományi vértzetettel rendelkező tudatos társadalomban nem lehetett volna a Horthy-rendszer és a nyilasok országveszejtő, minden értelmet megcsúfoló politikáját követni. Nehezen tudatosul, hogy valami visszahozhatatlanul elmúlt. A magyar közvélemény gazdasági, társadalomtudományi, politikai műveltségére és ismereteire reányomta bélyegét a magyar társadalom eddigi »történelmileg túlhaladott« berendezkedése. A feudalizmus kíméletlenül markáns vonásokkal véste rá bélyegét a magyar szellemi, társadalmi és politikai élet minden megnyilvánulására. A feudalizmus fellegvára összeomlott. A nagybirtokrendszer meg-

semmisült. A nagybirtokrendszeren épült felépítmény azonban még erősen igyekszik tartani pozícióját és ideológiai befolyása még erősen érvényesül.

A magyar műszaki értelmiség a multban is többé-kevésbé helyesen ismerte fel az ország felemelkedéséhez szükséges és sürgős tennivalókat. Rezignációval kellett azonban a vezető mérnököknek a nyilvánosság előtt a magyar mérnökség kongresszusain megállapítani, hogy nálunk 50—100 év kell ahhoz, hogy műszakilag helyes tervek megvalósítása komolyan szóba kerüljön. Ezt afféle sajátos hazai magyar betegségek, hibának minősítették, szomorkodtak rajta és nem vizsgálták, hogy mi is ennek a tényleges oka. Természetes, hogy a belső összefüggések vizsgálata nem történt meg, hiszen ez a vizsgálat szükségképpen a fennálló társadalmi berendezkedéssel való szembekerülést eredményezte.

Köszöndolkozásunkra, gazdaságtudományunkra általában jellemző, ami alól még egyetemi színvonalú oktatásunk sem volt mentes, — tisztelet a kivételnek — hogy az uralkodó feudalkapitalisták, a nagybirtokosok és a bányabirtokosok osztályérdekeinek védelmére, a valódi gazdasági összefüggéseket elkenőzte és a társadalom gazdasági szerkezetének modern tudományos analízisét és elméletét minden módszerrel üldözte. Rá kell mutatnunk arra, hogy a mérnökök és technikusok közül különösen a 30-as évek gazdasági válsága idején számosan vizsgáltuk az okokat és kerestük a megoldást. Rákényszerített erre bennünket a válság csontos keze, a 40 filléres mérnökóraber, a hólapátolás, a munkanélküliség. Sokan indultak el köztülünk az igazi demokrácia útján, a munkásság felé vezető úton. Sajnos, sokan a rendszer tudatos politikájától félrevezetve, szellemi tévutakra tévedtek. De nemcsak a munkanélküliség volt az, ami a műszaki értelmiséget, saját bőrén érezve a társadalom ellentmondásait, a valóság vizsgálatára és helyes szemléletére kényszerítette.

A kapitalista társadalom belső ellenmondásai sorában igen jelentős az egyes üzemek belső tervezői termelése és az össztermelés anarchiája közti ellentmondás. Mi, műszaki értelmiség, vagyunk azok, akik ennek az ellentétnek pozitív pólusát, a műhelyek és üzemek tervezői termelését létrehozzuk, azt biztosítjuk. Ezért van az, hogy a becsületes mérnökök és műszaki